

BILDANDE AV NATURRESERVATET LJUNGSJÖMYREN I LJUNGBY KOMMUN

BESLUT

Länsstyrelsen i Kronobergs län föreskriver med stöd av 7 kap. 4–6 och 30 §§ miljöbalken (1998:808) följande:

Området Ljungsjömyren förklaras som naturreservat. Gräns för naturreservatet ska vara den gräns som anges i bifogad karta (bilaga 1).

För att uppnå syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet.

Markägare och annan sakägare ska tåla de inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheten samt tåla visst intrång som framgår av A- och B-föreskrifterna i Länsstyrelsens beslut. Allmänheten har att iaktta de ordningsföreskrifter inom reservatet som benämns C-föreskrifter i Länsstyrelsens beslut.

Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan (bilaga 2) för reservatets långsiktiga vård i enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252).

Syftet med reservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och restaurera ett större myrområde av öppen karaktär med typisk myrvegetation och ett rikt fågelliv,
- områdets skogar ska bevaras som, eller vid behov restaureras till, naturskogar med gamla träd och en varierad och flerskiktad struktur med god förekomst av död ved i olika nedbrytningsstadier,
- det rörliga friluftslivet ska ges möjlighet till naturupplevelser under förutsättning att det inte påverkar naturvärdena negativt.

Syftet ska uppnås genom att:

- områdets skyddsvärda naturmiljöer bevaras genom föreskrifter som reglerar skogsbruk och olika typer av exploatering,
- hydrologin restaureras, myrar bibehålls öppna och igenvuxna myrar röjs från uppväxande träd,
- områdets skogar i huvudsak får präglas av intern dynamik och naturliga processer vilket kan efterliknas genom restaurering av hydrologin eller naturvårdsbränning. Områden påverkade av skogsbruk restaureras för att utvecklas mot naturskogar med en varierad struktur, rika på tall och lövträd, där också livsmiljöer kan nyskapas för att värna skyddsvärda arter,
- lämpliga åtgärder för att främja upplevelsevärdena vidtas.

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord, torv eller annan jordart
2. borra, spränga, schakta, gräva, dämma, dika, dikesrensa, fylla ut, tippa, anordna upplag eller utföra annan liknande åtgärd på land eller i vatten
3. anlägga väg, parkeringsplats eller vändplats
4. ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse
5. uppföra byggnad, ledning, mast, vindkraftverk eller annan anläggning
6. avverka, gallra, beskära, röja, så, plantera träd eller buskar eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller skada enskilda träd eller buskar
7. skada, ta bort eller upparbeta dött träd, vindfälle eller döda grenar
8. sprida bekämpningsmedel, gödsel, kalk eller annat jordförbättringsmedel
9. ändra växt- och djurlivets sammansättning genom att föra in, så eller plantera ut arter på land eller i vatten
10. utfodra vilt eller anlägga åtel
Anmärkning: Saltsten för vilt får sättas upp
11. på våtmark transportera ut fällt vilt med fordon förutom med fyrhjuling eller dragare med liknande marktryck

Följande åtgärder är förbjudna att vidta utan Länsstyrelsens tillstånd:

12. uppföra jakttorn på annan plats än i skogsmark
13. öppna upp siktgata för jaktens behov
14. bedriva tävlings-, övnings- eller lägerverksamhet
15. sätta upp tavla, skylt, affisch, snitsel, konstföremål eller liknande
Anmärkning:
Jaktpass får markeras med skylt.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar iordningställs och åtgärder vidtas:

1. utmärkning av reservatsgräns och information om reservatet
2. skötsel som behövs för att bevara och utveckla naturvärdena:

- restaurering och skötsel av skog inbegripande röjning, gallring, sådd/plantering av naturligt förekommande träd och buskar samt frihuggning av träd,
 - tillskapande och utplacering av död ved (inkl. död ved från områden utanför reservatet), flytt av vindfällan,
 - restaurering av hydrologin genom att dämna eller lägga igen diken samt restaurera vattendrag,
 - naturvårdsbränning,
 - bekämpning av invasiva, främmande eller expansiva arter och, på våtmark, igenväxningsvegetation,
 - uppsättning av fågel-, fladdermus- och insektsholkar,
 - utsättning av i naturtyperna naturligt förekommande arter,
 - hävd genom våtmarksslätter.
3. anordningar för allmänheten i form av parkeringsplats, informationstavla, strövstig, spänger, rastplats och utsiktstorn
 4. åtgärder för vetenskaplig undersökning med skriftligt tillstånd från Länsstyrelsen
 5. tillfälliga upplag i samband med skötselåtgärder
 6. användning av vägar i den utsträckning som behövs för att utföra skötselåtgärder enligt skötselplan.

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom området

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. skada naturföremål eller ytbildning, t.ex. genom att gräva, borra, måla eller mejsla
2. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar
3. plocka, skada eller gräva upp örter, svampar, mossor, lavar eller andra växter annat än plockning av enstaka exemplar av icke-fridlysta arter. Bär och matsvamp får plockas för husbehov
4. samla in insekter, snäckor, maskar eller andra ryggradslösa djur annat än enstaka exemplar av icke-fridlysta arter
5. framföra eller parkera motordrivet fordon eller släpvagn annat än på anvisad väg och anvisad iordningställd parkeringsplats
6. parkera eller ställa upp husvagn, husbil eller liknande mellan kl. 00.00 och 05.00
7. störa eller skada djurlivet t.ex. genom närgånget uppträdande vid bo- eller lekplats

Följande åtgärder är förbjudna att vidta utan Länsstyrelsens tillstånd:

8. vetenskaplig undersökning som omfattar åtgärder reglerade i föreskrifterna C1 – C7
9. sätta upp tavla, skylt, affisch, snitsel, konstföremål eller liknande
10. bedriva tävlings-, övnings eller lägerverksamhet.

Föreskrifterna hindrar inte:

- förvaltaren eller den som arbetar på förvaltarens uppdrag att utföra de åtgärder som framgår av ovan angivna B-föreskrifter som behövs för reservatets vård eller uppföljning av bevarandestatus.
- normalt underhåll av vägar och stigar. Träd som fallit eller grenar som kapats vid åtgärder ska inte tas bort utan flyttas inom naturreservatet.

Föreskrifterna under C gäller omedelbart, även om de överklagas.

Med Länsstyrelsens tillstånd enligt föreskrifterna ovan avses inte en dispensprövning utan endast att Länsstyrelsen i skriftlig form kan ge sitt tillstånd till en åtgärd efter att denna beskrivits på lämpligt sätt.

Utöver ovan angivna föreskrifter gäller annan lagstiftning, bl.a. miljöbalken, jaktlagstiftning, terrängkörningslagen och kulturmiljölagen.

Enligt 7 kap 28a § miljöbalken krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Skälen för beslutet är områdets prioriterade bevarandevärden, naturtyperna högmossar (7110), öppna mossar och kärr (7140), taiga (9010) och skogsbevuxen myr (91D0). Bildandet av naturreservatet bedöms främja bevarandet av de utpekade värdena.

Naturreservatets högsta biologiska värden är knutna till det öppna mosseplanet med dess invecklade dräneringssystem och till de omkringliggande skogarna. Området är negativt påverkat av dikning och skogsbruk och bevarandevärdena hotas av dikesrensning, skogsbruk och avsaknad av naturvårdande skötselåtgärder, t.ex. igenläggning och dämning av diken, åtgärder för att reducera gran och gynna tall samt naturvårdsbränning. För att gynna de prioriterade bevarandevärdena behövs skötselåtgärder som möjliggörs i och med att beslut om naturreservat fattas. Skötselåtgärderna specificeras närmare i bilaga 2.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

1987 inventerades Ljungsjömyren inom ramen för våtmarksinventeringen i Kronobergs län och placerades där i den högsta värdegruppen. Området anmälades till Natura 2000, EU:s nätverk för värdefull natur, 2005 och ingår sedan

2007 i Myrskyddsplan för Sverige, vars syfte är att ge de mest värdefulla myrarna i Sverige ett långsiktigt skydd. Området ingår sedan 2008 i Länsstyrelsens *Plan för skydd av värdefull natur i Kronobergs län*.

Ärendets beredning

Det nu aktuella ärendet om bildande av naturreservat öppnades 2012 efter att det fastighetsägande bolaget avverkningsanmält skog inom Natura 2000-området. Förhandling om intrångsersättning med berört bolag har bedrivits utan att överenskommelse om intrångsersättning har kunnat nås.

Remissförslaget omfattade även ett mindre område på den privata fastigheten Glamshult 1:30, utanför Natura 2000-området. Eftersom det behövs ytterligare utredningsarbete med gränsdragningen på denna fastighet omfattar nuvarande beslut endast fastigheten Hjortseryd 1:23.

Förslaget till beslut och skötselplan skickades den 5 mars 2020 till sakägare som förelades att komma in med eventuella erinringar. Myndigheter, ideella föreningar m.fl. har samtidigt lämnats tillfälle att yttra sig över förslaget.

Synpunkter på förslaget till beslut

Skogsstyrelsen ser positivt på att naturreservatet bildas enligt remitterat förslag samt att naturvärdena i det aktuella området skyddas långsiktigt och tillstyrker bildandet i enlighet med remitterat förslag.

Hjortseryd Skogar AB, ägare till fastigheten Ljungby Hjortseryd 1:23, motsätter sig bildandet av naturreservatet och framför ett drygt trettioårigt antal olika invändningar mot detta. Sammanfattningsvis framför bolaget att det inte finns naturvärden i området som motiverar ett reservatsbeslut; att beslut om naturreservat inte ska användas för att till skapa naturvärden; att naturvärdena bäst tillgodoses genom samråd mellan bolaget och Länsstyrelsen; att pengarna för naturvård ska användas till bättre ändamål; att det redan finns tillräckligt många naturreservat inom en radie av 10 km; att det är utrett och känt att Sverige har virkesbrist och att området därför inte ska tas ur virkesproduktion; att beslutet enligt förslaget inte har någon eller i vart fall mycket ringa betydelse för det allmänna intresset medan det väsentligt skadar det enskilda intresset.

Ljungby kommun ser positivt på bildandet av ett nytt naturreservat vid Ljungsjömyren enligt inkommet remissförslag. Kommunen framför också att uppföljningsbara inventeringar av växt- och djurarter inom området bör genomföras inför bildandet av naturreservatet. Kommunen anser också att beslut och skötselplan bör förtydligas med avseende på hur eventuella skogsskador genom granbarkborre eller almsjuka i reservatet ska hanteras så att intilliggande fastigheter inte påverkas negativt. Vidare framför kommunen också att parkeringsplatser, informationstavlor och strövstigar av olika längd ska markeras på skötselplanekartan.

Länsstyrelsens bemötande av inkomna synpunkter

Naturvärdena i Ljungsjömyren är av lokal, regional, nationell och internationell betydelse, vilket framgår av avsnittet "Länsstyrelsens bedömning" nedan. Åtgärderna i skötselplanen syftar till att öka redan befintliga höga naturvärden, inte att tillskapa nya naturvärden i ett område som saknar sådana. Att skydda och restaurera omfattande skogs-myrmosaiker med komplicerad hydrologi innebär att avancerade och kostsamma skötselåtgärder som endast genomförs i ett fåtal områden i länet och som bekostas med särskilda medel kan komma till stand. Ljungsjömyren är ett av få sådana områden i Kronobergs län.

I dialog med bolaget som äger området har Länsstyrelsen sedan tidigare reducerat naturreservatets areal så att 13,7 ha av Natura 2000-området som har lägre naturvärden ligger utanför naturreservatet.

Det är Länsstyrelsens uppgift att på uppdrag av regeringen öka antalet naturreservat i länet enligt gällande regleringsbrev och budgetanslag. Att Ljungby är en stor kommun med många biologiskt värdefulla våtmarker innebär också att en stor del av länets skyddade myrar finns i kommunen. Beslut om naturreservat bidrar till att Länsstyrelsen uppfyller sina åtaganden enligt "Plan för skydd av värdefull natur i Kronobergs län 2018-2022", "Myrskyddsplan för Sverige 1994, rev. 2007", "Nationell strategi för formellt skydd av skog 2005, rev. 2017" och gentemot Europeiska Unionen genom Natura 2000.

Syftet med naturreservatet ska uppnås genom att öka andelen tall- och lövskog i området på bekostnad av gran, vilket också är den viktigaste åtgärden för att minska angrepp av skogsskadegörare kring naturreservatet. Till skillnad från den nuvarande utvecklingen i landskapet i stort, där andelen gran kontinuerligt ökar, har Länsstyrelsen genom naturreservatets skötselplan en tydlig målsättning att genom aktiva åtgärder som röjning, gallring och naturvårdsbränning aktivt minska andelen gran i reservatet och därmed också angrepp av granbarkborre på angränsande fastigheter. Länsstyrelsen använder Skogsstyrelsens riskindex för angrepp av granbarkborre i skyddade områden och genomför åtgärder med stöd av kapitel 8 i skötselplanen för att motverka angrepp på angränsande fastigheter.

Länsstyrelsen kommer att utreda placering och utformning av parkerings- och rastplatser samt stigar i området så att allmänhetens och de närboendes behov, säkerhet samt natur- och kulturmiljövärden tillgodoses. Länsstyrelsen anlägger anordningar för friluftslivet i naturreservaten i mån av ekonomiska resurser. För att behålla känslan av vildmark och ostördhet kommer Ljungsjömyren att tillhöra den skara av länets naturreservat som har få anordningar för friluftslivet.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

Många växter och djur som naturligt förekommer i det svenska landskapet är idag hotade. Många av dem är beroende av gamla och grova träd eller multnande ved, företeelser som är ovanliga i den brukade skogen. Att på vissa platser skydda skogsområden från avverkning förbättrar förutsättningarna för att hotade arter ska kunna finnas kvar och utveckla livskraftiga bestånd. Ljungsjömyren är ett ur naturvårdssynpunkt mycket värdefullt naturområde bestående av en större

skogsmymmosaik med ett par mindre myrsjöar, varav Ljungsjön är den största. Sydost om Ljungsjön ligger en svagt sluttande mosse med invecklade system av tuvor, höljor och slukhål. Kring höljorna och slukhålen växer myrtilja, pors, dvärgbjörk och ängsull. I övrigt dominerar ljung och tuvull.

Ljungsjömyren är av riksintresse för naturvård (NRO07056), enligt Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07. Områden av riksintresse för naturvård ska enligt hushållningsbestämmelserna i 3 kap 6 § Miljöbalken skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön.

Myren och dess omgivande sumpskogar har i länets våtmarksinventering (1987) klassats i den högsta klassen, klass 1, vilket betyder att den bedöms ha särskilt stora naturvärden.

Området har i länets naturvårdsprogram erhållit klass 1 i en tregradig skala, där klass 1 är det högsta värdet. Ljungsjömyren ingår i "Myrskyddsplan för Sverige", vilken omfattar landets mest värdefulla myrar. Tre objekt med höga naturvärden finns registrerade i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering.

Naturreseptatet ingår i Natura 2000, vilket är EU:s nätverk av värdefulla naturområden. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. Länsstyrelsen är ytterst ansvarig för att målsättningen med Natura 2000-områdena uppfylls.

Stenmurar och odlingsrösen utgör viktiga livsmiljöer, tillflyktsorter och spridningskorridorer för växt- och djurarter, men har minskat starkt till följd av rationaliserad markanvändning. Biotoperna omfattas inte av det generella biotopskyddet när de ligger i skogsmark och skyddas därför genom reservatets föreskrifter.

Bevarandet av naturvärdena går inte att förena med skogsbruk eller exploatering och ett långsiktigt skydd kan garanteras genom ett naturreseptat. Utan ett beslut om naturreseptat riskerar de höga naturvärdena gå förlorade genom dikesrensning, avverkning eller avsaknad av skötselåtgärder. Förutsättningarna att bevara områdets biologiska mångfald och livsmiljöer bedöms som goda om bevarandemålen uppfylls i enlighet med fastställd skötselplan.

Beslutet följer regionala och nationella riktlinjer för prioritering av naturreseptatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden samt Sveriges miljökvalitetsmål. Bildande av naturreseptatet Ljungsjömyren bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålen *Myllrande våtmarker*, *Levande skogar*, *Ett rikt växt och djurliv* samt *Levande sjöar och vattendrag*. Målen uppfylls genom att 137,3 ha produktiv skogsmark undantas från skogsproduktion.

Länsstyrelsen anser, vid en intresseprövning enligt 7 kap 25 § miljöbalken, att reservatsföreskrifternas utformning innebär en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och det intrång detta innebär för enskilds rätt att använda mark och vatten. Reservatsbildningen är förenlig med miljöbalkens mål i 1 kap. 1§ och bestämmelserna om hushållning med mark och vatten i 3 och 4 kapitlen miljöbalken samt med översiktsplanen för Ljungby kommun.

Länsstyrelsen bedömer att föreslagna föreskrifter är nödvändiga för att skydda de naturvärden som finns i reservatet.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Naturresevatets namn	Ljungsjömyren
NVR-id	2046008
Län	Kronoberg
Kommun	Ljungby
Natura 2000-område	Ljungsjömyren SE0320229
Distrikt	Vrå
Gränser	Enligt karta, bilaga 1
Lägesbeskrivning	Ljungsjömyren ligger ca 8 km sydväst om Vrå
Centrumkoordinater	X: 401315, Y: 6284822
Kartblad Index 100 km	62E
Kartblad Index 5 km	62E 8a SV, 62E 8a NV
Naturgeografisk region	9 Sydsvenska höglandets västdel
Huvudsaklig objektkategori	SM, Skogs-/myrmosaik
IUCN-kategori	Ia, Strikt naturreservat
Fastigheter och ägarkategori	Hjortseryd 1:23 Aktiebolag
Servitut/rättigheter/ samfälligheter	<i>Marksamfälligheter</i> <u>Ljungby Emmaboda Fs:4 – Samfällt fiske i</u> <u>Ljungsjön, Sävsjön och Krokån</u> Glamshult 1:39, Hjortseryd 1:23, Norra Emmaboda 1:3, Norra Emmaboda 1:4, Norra Emmaboda 1:7, Södra Emmaboda 2:24, Södra Emmaboda 2:26, Södra Emmaboda 2:29.
Sakägare	Enligt bilaga 4
Areal	Totalareal 250,6 ha, varav 243,3 ha land och 7,3 ha vatten
Förvaltare	Länsstyrelsen i Kronobergs län

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Området omfattas av Ljungsjön med omgivande våtmarker. I väster ansluter ett system av rullstensåsar där den lilla Hässjön ligger i en åsgrop. Området är ett komplex av öppna mossar sammanbundna av kärrdrag avbrutna av talrika fastmarksholmar. Ett ovanligt stort och blött höljesystem upptar större delen av det sluttande mosseplanet med välutvecklade tuvor och höljor. Övriga mosseytor har mindre distinkta strukturer. Mosseplanet splittras av flera blöta kärrstråk. Ljungsjön är sänkt genom en kanal, men dess dränerande funktion har minskat med tiden. Sjön avgränsas av en krans av tall och björk från omgivande mossar. I nordväst avgränsas myren av fastmark och mellan sjön och fastmarken finns översilningsmarker. Kring höljorna och slukhålerna växer myrlilja, pors, dvärgbjörk och ängsull. I övrigt dominerar ljung och tuvull. På myren häckar trana, grönbena, grågås och ljungpipare. Blå kärrhök och duvhök har iakttagits.

KUNGÖRELSE

Länsstyrelsen kungör detta beslut i vår författningssamling. Vi för också in kungörelse om beslutet i ortstidning i enlighet med 27 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252). I detta fall för vi in kungörelsen i tidningen Smålänningen. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen är införd i tidningen. Beslutet i sin helhet finns tillgängligt hos Länsstyrelsen, Kungsgatan 8, Växjö och på Länsstyrelsens hemsida, www.lansstyrelsen.se/kronoberg.

DU KAN ÖVERKLAGA BESLUTET

Se bilaga 5.

DE SOM MEDVERKAT I BESLUTET

Beslutet har fattats av landshövding Maria Arnholm med naturskyddshandläggare Love Eriksen som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsrådet Kristina Zetterström, avdelningschefen Martin Sjö Dahl, enhetschefen Elisabet Ardö, länsjuristen Saramaria Johansson och naturvårdsförvaltaren Sara Lamme medverkat.

SÅ HÄR HANTERAR LÄNSSTYRELSEN PERSONUPPGIFTER

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

BILAGOR

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Sakägarförteckning och sändlista
4. Miljöbalkens regler om naturreservat
5. Överklagandehänvisning

Karta till beslut om naturreservatet
Ljungsjömyren i Ljungby kommun

Naturreservat

© Länsstyrelsen, Lantmäteriet

0 250 500
m

